

Adviesnota

Algemeen bestuur

Adviesnota behorende bij agendapunt 5, voor de vergadering van 8 oktober 2025

Onderwerp

Vorbereiding nieuwe bestuursperiode 2026 – 2030

Advies

1. Instemmen met het voorgestelde tijdpad voor de voorbereiding van de nieuwe bestuursperiode 2027-2021
2. Besluiten tot het opstellen van een uitgangspuntennotitie ter voorbereiding van de nieuwe bestuursperiode;
3. Kennisnemen van de doorwerking naar andere onderdelen;
4. Besluiten de eerste HvB-dag na de verkiezingen (10 juni 2026) in het teken van de nieuwe bestuursperiode te stellen en daarvoor de voltallige colleges van B&W in nieuwe samenstelling voor deze dag uit te nodigen.
5. Plenum 10 december 2025 gebruiken voor gesprek met portefeuillehouders over hoe 4 jaar regionaal samenwerken heeft bijgedragen aan lokale ambities.

Inleiding

In maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen, waarna vorming van nieuwe colleges van B&W plaatsvindt. Ter voorbereiding van de nieuwe bestuursperiode is afgesproken (artikel 12 GR RHvB) de samenwerking in de huidige bestuursperiode te evalueren, zodat de ervaringen kunnen worden meegenomen bij het opstellen van de nieuwe kernagenda en werkwijzen in de nieuwe bestuursperiode

Relatie kernagenda Regio Hart van Brabant

De samenwerkende gemeenten in Hart van Brabant werken op basis van de kernagenda '23-'27. Voor de nieuwe bestuursperiode wordt opnieuw een kernagenda door de elf samenwerkende gemeenten vastgesteld in het jaar van de raadsverkiezingen. Het is belangrijk dat de ervaringen in de aflopende bestuursperiode mee worden genomen in de nieuwe kernagenda en wijze van samenwerken. 1

1 Artikel 12 lid 3 Ten behoeve van het opstellen van de kernagenda evalueert het algemeen bestuur de samenwerking in de aflopende bestuursperiode. Het algemeen bestuur legt een plan van aanpak daarvoor aan de

Argumenten

1.1. Zo bereidt u zich optimaal voor om na de gemeenteraadsverkiezingen snel te kunnen komen tot een kernagenda voor de volgende vier jaar.

De gemeenschappelijke regeling schrijft voor dat de nieuwe kernagenda voor de volgende vier jaar wordt vastgesteld in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen. Daarnaast schrijft de regeling voor dat de kernagenda voor zienswijzen wordt voorgelegd aan de gemeenteraden. Bij het opstellen van de huidige kernagenda sprak het AB uit dat deze voort moet komen uit de bestuurs-/coalitieakkoorden die in de colleges van de samenwerkende gemeenten worden gebruikt. Dit geeft de kersverse raden en colleges korte tijd om te komen tot een nieuwe kernagenda. De voorliggende tijdsplanning zorgt ervoor dat het regiobureau en de medewerkers van de gemeenten weten waarop ze zich moeten voorbereiden.

1.2 Zo voldoet u aan de afspraak om de regionale samenwerking te evalueren ten behoeve van de nieuwe bestuursperiode

Aan het begin van de huidige bestuursperiode is afgesproken de samenwerking in deze periode te evalueren met het oog op de nieuwe bestuursperiode 2026-2030. Verschillende onderwerpen kunnen daarbij de revue passeren. Zo is in deze bestuursperiode ervaring opgedaan met het gremium van de Regionale Adviescommissie, hebben we een informele vergadering van de gezamenlijke raden van de deelnemende gemeenten gehouden op 25 januari en is op 12 april een formele Verenigde Vergadering gehouden. Verder zijn diverse inhoudelijke ontwikkelingen aanleiding om met elkaar te delen welke accent(en) -verschuiving die in de volgende bestuursperiode kunnen betekenen. Gedacht kan worden aan de ontwikkeling van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg in relatie tot het portefeuillehoudersoverleg fysiek domein, de regionale organisatie van het sociaal domein in het algemeen (die van de jeugdhulptaken in het bijzonder) en de samenwerking met Midpoint Brabant en andere regio's als Brainport en de Baronie in het economisch domein.

Een aspect van heel andere orde is de ervaring dat, sinds de termijn voor het indienen van eventuele zienswijzen op een conceptbegroting(-swijziging) van Regio Hart van Brabant wettelijk is verruimd van 8 naar 12 weken steeds minder gemeenten in de gelegenheid blijken te zijn binnen die verruimde termijn de behandeling van een raadsvoorstel daarover te organiseren.

En zo kunnen betrokken gremia reflecteren op de gebruikte instrumenten (kernagenda, begroting, jaarrapport, vergaderwijzer, verenigde vergadering) en samenwerking (governance en uitgebrachte adviezen).

1.3. Zo betreft u alle relevante gremia in dit tijdpad bij het evalueren van de regionale samenwerking in Regio Hart van Brabant

regionale adviescommissie voor advies voor. Het algemeen bestuur raadpleegt voor de vaststelling van de kernagenda de portefeuillehouders. Voorts biedt het algemeen bestuur voorafgaand aan de vaststelling de concept- kernagenda aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aan en biedt het hen de gelegenheid om binnen acht weken hun zienswijzen kenbaar te maken.

Het algemeen bestuur, of een vertegenwoordiging daarvan, zal in gesprek gaan met de regionale adviescommissie, bestuurscommissie jeugd, griffierskring, portefeuillehoudersoverleggen en kring gemeentesecretarissen. Ambtelijk zullen de ambtelijke overleggen en de intern coördinatoren worden uitgenodigd de samenwerking te evalueren.

In bijlage 1 is de tijdlijn weergegeven.

2.1. Zo vertaalt u de ervaringen van de huidige bestuursperiode naar een aanzet voor bestuurlijke weging na de raadsverkiezingen van maart '26.

Ten behoeve van het opstellen van de kernagenda voor de nieuwe bestuursperiode 2026-2030 maken we een notitie waarin de uitgangspunten voor de kernagenda voor de regionale samenwerking in de nieuwe bestuursperiode worden geschetst. In de uitgangspuntennotitie geven we per domein een doorkijk op de belangrijkste strategische opgaven voor nieuwe periode. Daarnaast geven we uitgangspunten op gebied van organisatie en manier van werken.

Als inbreng voor deze uitgangspuntennotitie kijken we onder andere terug op de ingestelde portefeuillehoudersoverleggen (worden de huidige poho's gecontinueerd of stellen we daar veranderingen voor), op de eerste periode van de Regionale adviescommissie (adviesrol naar DB/AB, het gesprek in de eigen raad met de wethouder en de relatie van de RAC-leden met de collega's in de eigen raad) en op de gehouden informele bijeenkomst van de gezamenlijke raden op 25 januari en de formele verenigde vergadering op 12 april 2025.

Adviezen over deze en andere onderwerpen die bij het evalueren naar voren komen nemen we op in de uitgangspuntennotitie ten behoeve van de kernagenda 2027-2031.

Zo kunnen in een uitgangspuntennotitie ontwikkelingen worden beschreven die een voorzienbaar effect hebben op de regionale samenwerking. Deze uitgangspuntennotitie zal aan de raden en colleges van B&W van de deelnemende gemeenten worden aangeboden om te worden opgenomen als onderdeel van het overdrachtsdossier naar de nieuwe raden en colleges.

2.2 Met een uitgangspuntennotitie bereidt u zich optimaal voor op de nieuwe periode én stelt u de nieuwe colleges in staat eigen sturing te geven op de nieuwe kernagenda.

Door in de uitgangspuntennotitie de ervaringen van aflopende periode compact bij elkaar te brengen, kunnen nieuwe wethouders en raadsleden zich eenvoudiger inwerken in de (aard van de) regionale samenwerking van zelfstandige gemeenten. Ook kan beter bewaakt worden dat de kernagenda voor de nieuwe bestuursperiode past bij de regionale samenwerking. De uitgangspuntennotitie geeft inzicht in de belangrijkste opgaven waarvoor bestuurders zich ook na de verkiezingen in de regionale samenwerking gesteld zien. De notitie beschrijft ook hoe in de nieuwe kernagenda beter onderscheid gemaakt kan worden tussen de concretisering van de opgaven en de activiteiten per jaar.

3.1. Op basis van de elf nieuwe lokale bestuursakkoorden en de uitgangspuntennotitie wordt de kernagenda voor de bestuursperiode 2027-2031 gemaakt.

De basis voor de nieuwe kernagenda zijn de elf nieuwe bestuursakkoorden van de deelnemende gemeenten. Samen met de uitgangspuntennotitie, zoals beschreven onder 2.2., zijn zij input voor de

nieuwe kernagenda die het algemeen bestuur in het najaar van 2026 zal voorleggen aan de colleges en raden van alle deelnemende gemeenten.

In artikel 4.3 van de gemeenschappelijke regeling² is bepaald dat de kernagenda voor de nieuwe bestuursperiode wordt vastgesteld in het jaar waarin de verkiezingen zijn. Daarom is de planning erop gericht om in oktober 2026 een conceptkernagenda 2027-2031 aan de colleges en raden toe te sturen waarna zij gedurende 8 weken kun eventuele zienswijze bekend kunnen maken.

Definitieve vaststelling van de kernagenda 2027-2031 moet plaatsvinden in de decembervergadering 2026 van het algemeen bestuur.

3.2. Een actualisatie van de gemeenschappelijke regeling is periodiek wenselijk

Ervaringen in deze bestuursperiode kunnen leiden tot gewenste aanpassingen in de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant 2024. Tegelijkertijd is het goed periodiek de gemeenschappelijke regeling tegen het licht te houden op tekst en taalkundige onduidelijkheden / slordigheden die in eerdere actualisaties niet zijn opgemerkt. Parallel aan het proces van de nieuwe kernagenda zal daarom een actualisatie van de GR RHvB plaatsvinden. Allicht geven belangrijke adviezen in de uitgangspuntennotitie al noties voor de elementen waarop de GR actualisatie vergt. Een voorbeeld is het voorgeschreven aantal poho's per jaar terwijl we in het fysiek domein meer en meer in SRBT-verband doen; of hoe we het instrument verenigde vergadering willen hanteren.

Een concept van de aanpassingen zal in oktober 2026 aan de raden voor zienswijzen worden voorgelegd. Op wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling zit een wettelijk vastgelegde reactietermijn van 12 weken. Na zienswijzen vanuit de raden verwerkt het AB reacties en legt in 2027 een definitieve versie voor ter goedkeuring aan alle deelnemende colleges en gemeenteraden.

3.3. Zo nodig legt u een actualisatie van de begroting 2027 voor aan de raden

Het is mogelijk dat de nieuwe kernagenda leidt tot nieuwe afspraken over de beschikbare financiële middelen voor de samenwerking in regio Hart van Brabant. Omdat de begroting 2027 voor half juli 2026 aan de extern toezichthouder (provincie Noord-Brabant) moet worden toegezonden, is het niet uitvoerbaar om de eventuele gevolgen van de nieuwe kernagenda in de begroting 2027 te verwerken. Gelet op de termijn van 12 weken voor inbreng van eventuele zienswijzen, is het ook niet haalbaar om de gevolgen van de nieuwe kernagenda nog te verwerken in een aanpassing van de begroting 2026. Daarom zullen die eventuele gevolgen desgewenst worden verwerkt in een aanpassing van de begroting 2027.

4.1. Zo maakt u een gezamenlijke start in RHvB met de regionale samenwerking op 10 juni 2026

Ervaringen van eerdere bestuursperioden leren dat kennis en begrip van de structuur en werkwijzen in de regionale samenwerking binnen Hart van Brabant een investering in informatiedeling en kennismaking met elkaar vergt. De ervaring leert ook dat het loont om daar zowel gezamenlijk als geheel netwerk én per portefeuillehoudersoverleg in te investeren om zo snel als mogelijk in regionaal verband te gaan werken aan de realisatie van lokale ambities in de bestuursakkoorden.

² De taken als bedoeld in lid 1 worden vermeld in een kernagenda die eenmaal per vier jaar, in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, wordt vastgesteld

De investering in het bestuurlijk netwerk als geheel maken we tijdens de eerste Hart van Brabantdag. Deze is op 10 juni 2026 gepland. Een goede gezamenlijke start voor regionale samenwerking in Hart van Brabant is van groot belang.

Daarom worden de voltallige colleges in nieuwe samenstelling voor deze HvB-dag uitgenodigd zodat bij deelnemers een gedeeld inzicht in het doel en de werking van de regionale samenwerking in HvB wordt gevormd. Dat doen we met algemene inleidingen voor het gehele bestuurlijk netwerk en aansluitend deelgesprekken in de portefeuillehoudersoverleggen.

Het voorstel is dat in de ochtend van 10 juni alle colleges (voor zover die dan gevormd zijn) hun collega's vertellen over het eigen college-/ bestuursakkoord en vooral in relatie tot de regionale samenwerking. Tijdens een werklunch kunnen poho's en AB dan afzonderlijk verder spreken over hoe te komen van uitgangspuntennotitie tot conceptkernagenda. We sluiten de middag af in een gezamenlijke werksessie van AB en poho-voorzitters waarin de opbrengst van de dag bijeen wordt gebracht voor vervolgstappen.

5.1 Zo heeft u gelegenheid kennis te nemen van de opbrengst uit reflectiegesprekken van de poho's die dit najaar worden gehouden.

Komend najaar voeren de poho's hun gebruikelijke eindejaar-reflectiegesprekken, waarin nu op de achterliggende bestuursperiode wordt teruggekeken. Tijdens het plenair deel vragen we de voorzitters van de poho's om met de aanwezigen de opbrengsten van die gesprekken te delen. Tevens kan dan besproken worden hoe die opbrengst zich verhoudt tot de op te stellen uitgangspuntennotitie.

Kanttekeningen

1.1 De Regionale adviescommissie adviseert om de voorbereidingstijd van de radenavond in oktober 2026 langer te maken en die avond dus op een iets later moment te plannen.

Financiën

- N.v.t.

Vervolg

- N.v.t.

Communicatie

Deze adviesnota wordt op 8 oktober 2025 gelijktijdig aan de poho's ter informatie en de KGS voorgelegd zodat zij kennis nemen van dit plan van aanpak en de planning.

Bijlage(n)

1. Tijdlijn voorbereiding nieuwe bestuursperiode '26-'30